

12 VANLIGA KNEP FÖR ATT PÅVERKA

UPPREPNING

Det sägs att om en lögn upprepas tillräckligt många gånger blir den en sanning. Upprepning av budskap gör att vi minns dem, därför är det ett vanligt knep till exempel inom politiken. Att gilla och dela på sociala medier skapar också repetition.

FÖRENKLING

Verkligheten är komplex. För att nå ut med ett budskap är det vanligt att förenkla verkligheten genom att utelämna vissa fakta och förstärka andra.

Att måla upp en svartvit bild där inga nyanser får plats kan leda till att grupper ställs mot varandra.

DESINFORMATION

Desinformation kan användas för att stärka det egna budskapet eller försvaga motståndarens. Det kan handla om rena lögner eller om information som är så vinklad och förvrängd att den blir direkt felaktig och missvisande.

VI & DOM

Här handlar det om att spela på människans grupptänkande och behovet av ett ”vi” och en yttre fiende, ett ”dom”. Det här gör det lätt att skylla misslyckanden och allt ont på någon annan. ”Dom” kan framställas som annorlunda eller farliga.

SKÖNMÅLNING

Att till exempel använda ordet ”föryngringsområde” om ett kalhygge är en förskönande omskrivning. Den som vill föra fram ett budskap som kan uppfattas som negativt kan på det här sättet försöka skapa en mer positiv bild hos mottagaren.

DRÖMSAMHÄLLET

Att måla upp en drömbild av samhället kan vara ett starkt sätt att påverka. ”Tänk hur bra det vore om inte...” kan resonemanget börja. Om en grupp människor upplevs stå i vägen för drömmen kan de framställas som ett hot.

EXPERTER OCH STATISTIK

Siffror och statistik signalerar trovärdighet och objektivitet. Att låta en expert med en fin titel uttala sig ger också tyngd åt budskapet. Men statistik kan vara missvisande. Även om siffrorna är korrekta är det bra att fundera över vad de kan berätta.

KÄNDISAR

De vi ser upp till vill vi identifiera oss med. Därför har vi lätt att ta till oss ett budskap presenterat av en idol. Kändisar används ofta i reklam. På samma sätt går det att påverka politiskt genom att låta kända personer föra fram ett budskap.

KORTA MENINGAR OCH SLOGANS

För att människor ska förstå, komma ihåg och sprida budskapen underlättar det om de är korta och snärtiga. En slogan samlar kärnan i ett budskap med hjälp av bara några få ord. En bra slogan sätter sig i folks medvetande och sprider sig själv.

DEMONISERING

Demonisering handlar om att förstöra motståndarens rykte. Det kan göras genom att svartmåla personen, förlöjliga den eller lyfta misslyckanden. Eller att kombinera olika sätt för att nå maximal effekt. Karikatyrer används ofta.

RÄDSLÅ

Bilder och budskap som spelar på en människas rädsla är ett effektivt sätt att påverka. Instinkten vid rädsla är att skydda sig. Det kan handla om att måla upp hotbilder som riskerar att bli verklighet om inte en viss politik genomförs.

SYMPATI

Ett vanligt retoriskt knep är att visa bilder och förmedla budskap som skapar empati eller sympati. Särskilt starka känslor kan triggas om någon som uppfattas som hjälplös och oskyldig lyfts fram som offer. Barn eller djur används ofta för att väcka sympati.